

Barn- och ungdomsnämnden
Söderhamns kommun
826 80 Söderhamn

Tillsyn enligt personuppgiftslagen – behandling av personuppgifter genom tidmätning – så kallade nuddisar - hos fristående förskolor

Datainspektionens beslut

Datainspektionen konstaterar att Barn- och ungdomsnämnden genom tidmätning hos fristående förskolor behandlar personuppgifter i strid med de grundläggande kraven i 9 § personuppgiftslagen.

Barn- och ungdomsnämnden i Söderhamns kommun föreläggs därför att upphöra med den aktuella behandlingen av personuppgifter.

Redogörelse för tillsynsärendet

Datainspektionen blev genom Fria förskolors Samverkansorganisation (FSO) uppmärksam på att Barn- och ungdomsnämnden (Nämnden) skulle börja mäta barnens närvarotid vid de fristående förskolorna.

Datainspektionen inledde tillsyn mot Nämnden som har yttrat sig.

Nämnden har bland annat uppgett följande.

Tidmätningssystemet består av terminal (mobiltelefon med telefonabonnemang) och personliga ID-brickor, så kallade nuddisar. ID-brickorna kopplas i ett webbaserat datasystem. När barnet kommer till förskolan hålls barnets ID-bricka emot displayen på terminalen och en knapp (IN) trycks in och i och med detta registreras vilken tid barnet kom till förskolan i datasystemet. På motsvarande sätt registreras när barnet lämnar förskolan men då trycks knappen (UT) in istället. Varje ID-bricka har en unik identitet som är präglad i brickan.

På frågan för vilket ändamål som personuppgifterna behandlas har Nämnden uppgett följande. Planeringshjälpmedel för bemanning i förskolan, system för rapportering av barnens sjukfrånvaro till Försäkringskassan. Nämnden beslutade år 2009 att införa en ny modell för fördelning av pedagogiska resurser i förskolan i både kommunal och fristående regi. Samtidigt gavs i uppdrag till de fristående förskolorna att börja mäta barnens närvarotid via kommunens tidmätningssystem, för att på så sätt i ett senare skede kunna använda barnens närvarotid som ytterligare faktor vid resurstilldelning.

I ärendet har framkommit att ändamålet att ge underlag för intyg till Försäkringskassan inte gäller längre.

Nämnden har vidare uppgett bland annat följande. Nämnden är personuppgiftsansvarig för behandlingen av personuppgifter hos fristående förskolor i samband med att de använder Nämndens tidmätningssystem. Nämnden har inget ansvar för planeringen av bemanning vid fristående förskolor. Idag finns inget beslut om att barnens närvarotid ska vara en faktor vid resursfördelning till förskolorna. Den resurstilldelningsmodell som används idag fördelar endast resurser utifrån en åldersfaktor, det vill säga att barn som är 1-3 år ges mer resurser än de barn som är 4-5 år. Närvarotiden har i dagsläget ingen betydelse för ersättningen till friskolorna, men Nämnden gav ett uppdrag till de fristående förskolorna att börja mäta barnens närvarotid via kommunens tidmätningssystem, för att i ett senare skede kunna använda barnens närvarotid som en faktor vid resurstilldelning. Införande av tidmätningssystem är ett första steg att förverkliga Nämndens beslut om vidareutveckling av nuvarande resursfördelningsmodell. Enligt nämndens uppfattning måste då tidmätning göras på individnivå för att det ska vara möjligt att stämma av antal närvarotimmar per åldersgrupp.

Datainspektionens bedömning

Allmänt om tidregistrering

Att mäta enskilda personers närvaro genom att de ”stämplar in” respektive ”stämplar ut” är ett intrång i den personliga integriteten. Det betyder att det måste finnas ett berättigat ändamål att kunna kontrollera vilken tid som en viss person har varit närvarande. Det kan vara fallet om barnomsorgsavgiften är kopplad till faktisk närvaro. Datainspektionen konstaterar dock att så inte är fallet i det nu aktuella ärendet. Det är i detta sammanhang också viktigt att se till att man inte samlar in fler personuppgifter än som krävs med hänsyn till ändamålet.

Är Nämndens behandling av personuppgifter genom tidmätning hos de fristående förskolorna tillåten för planering av bemanning?

I ärendet har framkommit att Nämnden inte har något ansvar för planering av bemanningen vid de fristående förskolorna. Nämnden behöver med andra ord inte samla in personuppgifter för detta ändamål hos de fristående förskolorna. Behandlingen av personuppgifter genom tidregistrering hos de fristående förskolorna är därför inte tillåten för detta ändamål.

Är Nämndens behandling av personuppgifter genom tidmätning hos de fristående förskolorna tillåten för resurstilldelning?

I ärendet har framkommit att det i dag inte finns något beslut om att barnens närvaro ska vara en faktor vid resursfördelning till förskolorna. Eftersom personuppgifterna i dagsläget inte behövs för resurstilldelning konstaterar Datainspektionen att Nämndens insamling av personuppgifter för det ändamålet inte är nödvändig. Att personuppgifterna någon gång i framtiden, oklart när, kan komma att användas för resurstilldelning utgör inte ett tillräckligt skäl för att det ska vara tillåtet att redan nu samla in personuppgifter hos de fristående förskolorna.

Av de grundläggande kraven i personuppgiftslagen följer att personuppgifter bara får samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål, samt att inte fler personuppgifter får behandlas än som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen (9 § personuppgiftslagen).

Datainspektionen bedömer sammanfattningsvis att Nämndens behandling av personuppgifter genom tidmätning hos de fristående förskolorna är i strid med de grundläggande kraven i 9 § personuppgiftslagen. Nämnden ska därför föreläggas att upphöra med den aktuella behandlingen av personuppgifter.

Ärendet avslutas men kan komma att följas upp.

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet ska ni skriva till Datainspektionen. Ange i skriften vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Överklagande ska ha kommit in till Datainspektionen senast tre veckor från den dag beslutet meddelades för att kunna prövas. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt som ni begärt.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Göran Gräslund i närvaro av chefsjuristen Hans-Olof Lindblom, tillsynschefen Erik Janzon och juristen Katarina Högquist, föredragande.

Göran Gräslund

Katarina Högquist